

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Metodická podpora INSPIRATIVNÍ LEKCE PRO PRÁCI S METODOU V-Ch-D

Lekce s odbornou literaturou a naučným textem

Metoda kritického myšlení: Vím – Chci vědět – Dozvěděl/a jsem se

Téma: Delfín

Autorka lekce: Nina Rutová

Cíl: Žáci se učí vyhledávat informace v odborných textech a encyklopediích. Informace si utřídí a použijí pro tvorbu vlastního encyklopedického hesla (plakátku).

Kompetence k učení:

Žáci

- odhadují téma dle klíčových slov
- vybavují si, co již k tématu vědí
- kladou relevantní otázky k tématu
- zapisují vlastními slovy nové informace
- třídí nově nabyté informace do kategorií a kategorie sami pojmenovávají
- porovnávají, co věděli na začátku učení a co dalšího, nového, jiného se dozvěděli

Kompetence komunikační.

Žáci

- spolupracují v rozmanitých skupinách i v celé skupině
- naslouchají si a polemizují o dosavadních i nově nabytých informacích
- spolupracují na výstupu – plakátku, stránce do encyklopedie

Čtenářské dovednosti

Žáci

- najdou v knihovně knihy dle tématu
- vyberou si knihu dle obtížnosti, rozsahu textu, textu, obrázků, aj. vlastních kritérií
- vyhledávají v odborných knihách určité téma, heslo
- vyhledávají v textech odpovědi na otázky

Pomůcky: knihy a encyklopedie, v nichž lze najít informace o delfínech (Savci, Mořský svět, ...) nejlépe o něco větší počet knih, než je ve skupině dětí, při větším počtu dětí mohou pracovat s jednou knihou ve dvojici, flipchartové nebo balicí papíry a fixy, vytištěné tabulky Vím – Chci vědět – Dozvěděl/a jsem se, obrázek delfína (stažený z webových stránek s omalovánkami zdarma), velké čtvrtky, lepidla, fixy, pastelky, nůžky.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

EVOKACE

Hra na rychlé špiony

Děti rozdělíme do stejně velkých skupin (po 3-4).

Když je ve skupinkách pojmenujeme máma, táta, syn,... je to od začátku větší legrace.

Na kartičkách máme připravena klíčová slova:

MOŘE, ZVÍŘE, SKOKY, ÚSMĚV, CHYTROST

Děti většinou znají hru „Aktivity“, kterou je dobře zmínit, a ony hned vědí, oč asi půjde.

Nějaký pojem budou muset vyjádřit slovním popisem, pantomimou nebo kresbou.

Nesmějí slovo vyslovit.

Nejprve ke mně přijdou např. všechny mámy a já jim všem najednou ukážu na kartičce napsané první slovo. Mají k dispozici papír, tužku. Smějí malovat, tančit, předvádět - a tak mají předat své skupině slovo.

Skupina může na ně volat zkusmá řešení, dokud někdo ze skupinky nezavolá slovo v přesně stejném tvaru, jak jsem ho zadala. Špioni smí kývat nebo kroutit hlavou, dělat různá gesta a tak. **Jakmile první skupina slovo uhodne, kolo končí, a všechny skupiny si klíčové slovo zapíší.** Pak přijdou třeba tátové a dám jim další slovo. ...

Když uhodneme všechna slova, mají skupiny čas na to, aby dle klíčových slov vymyslely, jaké bude asi naše téma. (Stane-li se, že některá skupina téma neodhadne, mají skupiny, které téma odhadly za úkol vymyslet další klíčové slovo, dle něhož by skupince téma přiblížili. Tím proměňujeme soutěž ve spolupráci.)

Vím – Chci vědět

Rozdáme dětem tabulku Vím – Chci vědět – Dozvěděl/a jsem se (viz přílohu)

Zadání pro jednotlivce:

Zapište si do prvního sloupce všechno co víte nebo si myslíte, že víte o delfínech, do druhého sloupce si zapište otázku (otázky) které vás napadnou.

Zadání do skupin:

Když vidíme, že děti již přestávají zapisovat, požádáme je, aby ve dvojicích (trojicích) sdílely své poznatky a vymýšlely další otázky týkající se delfinů (jejich života, toho, jak vypadají,...)

Soupis:

Na flipchartu (tabuli) máme předkreslenou velkou tabulku V-CH-D

Do ní teď zapisujeme všechno, co dáme dohromady (informace i otázky) v celé skupině.

Když si informace vzájemně odporují, tím lépe, z informací dobře vznikají otázky.

UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU NOVÝCH INFORMACÍ

Odkryjeme dětem připravené knihy.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

(V případě, že se lekce odehrává v knihovně, mohou děti samy či s pomocí dospělých vyhledávat správné knihy – tedy ty, v nichž se lze dozvědět něco o delfínech).

Jejich úkolem je hledat v knihách odpovědi na otázky a zapisovat si je do třetí části tabulky (Dozvěděl/a jsem se). Mohou tam ovšem zapisovat i další informace, které je zaujmou, přestože se na ně neptaly.

Pokud nemáme neomezené množství času, je ze všeho nejtěžší studium knih ukončit neboť téma většinou děti zaujme a čtou a zapisují si dál a dál...

Nejlepší je, když je můžeme ujistit, že si pak knížky budou moci půjčit domů a ve studiu pokračovat.

REFLEXE

Vrátíme se k velké společné tabulce na tabuli (flipchartu), ptáme se, kdo v knihách našel odpověď na danou otázku, zapisujeme všechny další informace, které nám děti sdělují a moderujeme jejich sdílení, může se stát, že informace v jednotlivých knížkách se liší – a tak vznikají další otázky.

Je to příležitost hovořit s dětmi o tom, že ani v naučných knížkách nemusí být vždy všechny informace pravdivé a že je to další příležitost k bádání a ověřování v dalších knihách, filmech, videích,....

Vhodné pokračování:

Máme-li dost času nebo chceme-li se tématu věnovat ještě příště, můžeme v následující hodině požádat děti, aby vyrobily přehledný naučný plakát nebo encyklopedické heslo na téma delfín.

Ve skupinkách by si děti samy měly shrnout informace, které na plakátek použijí, informace roztrdit do různých kategorií, kategorie samy pojmenovat ... a výtvarně je zpracovat. Mohou používat různé barvy, nákresy, piktogramy, obrázky,... fantazii se meze nekladou, důležitým kritériem je přehlednost.

Možná děti přivítají, když jim nyní rozdáte nejen čtvrtky, či flipchartové papíry, fixy, pastelky, ale také namnožený obrázek delfína skákavého, kterého si samy vybarví a učiní jej součástí svého plakátku.

Zdroj: <http://new.ctenarskekluby.cz/co-nabizime/lekce>

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

